

Pointerne i “Gammelklog” vil passe perfekt i et ugeblad – men så heller ikke mere

"De gode råd, der slutter hvert kapitel af "Gammelklog", er absolut brugbare, men flyver lidt i alle retninger," skriver Monica Krog-Meyer.

Monica Krog-Meyer
12.10.2024

BØGER // ANMELDELSE – De 15 kendte danskere, man kan læse om i bogen *Gammelklog!*, er som danskere er flest. Går man folk på klingen, har de fleste fået voldsomme oplevelser, ensomhed, svigt, sygdom, dramaer, død og ødelæggelse med i rygsækken. Sådan kan livet være – de færreste slipper helt uden. Men de har også fået en masse andet. Hvert afsnit ville passe perfekt til et ordentligt ugeblad. Men så heller ikke mere, skriver Monica Krog-Meyer.

Gammelklog – Leveråd og livsindsigter

Forfatter: Stine Buje
Forlag: Grønningen 1
Udkom d. 10. oktober 2024.

Når man så ser en bog med titlen *Gammelklog*, er der to muligheder: Enten er det beretningen om nogle voksne, der fortæller, hvordan det tyngede deres barndom at

være 'et gammelklogt barn' eller – kunne man håbe – et forsøg på at give ordet 'gammelklog' en ny og mere munter betydning, noget med at når man er blevet gammel, er man klog. Jeg, der er 74, gik derfor med spænding i gang med at læse Stine Bujes bog *Gammelklog*.

“Kvinden bag bogen, **Stine Buje**, er ung, så – må jeg formode – for at indfange leveråd og livsindsigter, har hun allieret sig med 15 kendte mænd og kvinder, der er 70+,” skriver Monica Krog-Meyer. Foto fra forlaget.

Men bogen handler hverken om at være gammel eller klog. Efter endt læsning må jeg konstatere, at titlen er forkert. Totalt misvisende, faktisk. Det er hverken beretninger om at være et gammelklogt barn eller et forsøg på at fylde noget nyt i ordet. Bogens undertitel er 'Leveråd og livsindsigter' – det havde passet bedre!

15 danskere

Kvinden bag bogen, **Stine Buje**, er ung, så – må jeg formode – for at indfange leveråd og livsindsigter, har hun allieret sig med 15 kendte mænd og kvinder, der er 70+, som man siger, født mellem 1940-1952. Stine Buje er ikke selv skribent i bogen, snarere en slags redaktør.

De 15 mennesker fortæller. De var ikke gammelkloge som børn! De fortæller om deres liv og giver os 'et godt råd' til slut, hver især, baseret på det, deres liv har lært dem. Flere af dem er lykkedes på trods. Hver af de 15 har markeret sig på deres område, har været eller er stadigvæk de fremmeste og de bedste.

Efter at have læst bogen, vil jeg sige, at hvert afsnit ville passe perfekt til et ordentligt ugeblad. Men så heller ikke mere.

De 15 kendte er som danskere er flest. Går man folk på klingen, har de fleste fået voldsomme oplevelser, ensomhed, svigt, sygdom, dramaer, død og ødelæggelse med i rygsækken. Sådan kan livet være – de færreste slipper helt uden. Men de har også fået en masse andet. Vi bliver jo voksne alligevel, uddanner os og virker på arbejdsmarkedet. Bliver som her: ministre, digtere, skuespillere, advokater, journalister og jurister.

En hurtig overflyvning

Bertel Haarder fortæller om det, han har været igennem: indlagt alene på hospital som barn og om senere at blive far til et barn med hjerneskade og multihandicap. Hans tilgang er rationel i den situation: "Trækker barnet vejret, så kæmp for det. Ellers ikke." For ham er døden ikke et tabu: "Der er intet ved livet, hvis ikke vi havde døden foran os."

Sonja Oppenhagen fortæller, at hun tidligt indså, at man ikke skal være afhængig af en mand – og det gjorde *hende* stærk. Musik kan hele mennesker, og kærlighed er det vigtigste i livet. Med tilføjelsen: Kærlighed er lettere oppe i alderen. Interessant er hendes udsagn, at vi har flere fordomme om hinanden i dag end før. Vi var mere lige dengang. Og unge er mere blufærdige end før.

“Det er vidunderligt at læse juristen Ditlev Tamms udsagn om, at kvinder følger bedst med kulturelt, er mere dannede, læser mere og er bedre til konversation

Søren Kragh-Jacobsen blev i DR's B&U kaldt for 'den vaklende småborger'. Her lærte han samarbejdets kunst.

Hans ægteskab er belastet af, at hans kone har fået ALS, men det ændrer ikke på kærligheden, kun hvad der praktisk kan lade sig gøre. Man læser med forundring og respekt om, at de ikke kan tale sammen, for hans kone kan ikke ret meget, og slet ikke tale, kun skrive ved hjælp af en særlig teknik. Han videregiver sin egen løsning, når der er kurrer på tråden i parforholdet: Skriv 10 punkter med, hvad parret er gode til.

Og kommer man over 5, så skal man blive sammen. Et virkelig godt råd. Det er bare ikke 'det gode råd' til slut i hvert kapitel.

Marianne Jelved påpeger det vigtigste i sit liv: Lærergerningen – ikke dansk politik, som man kunne tro. Hun fremhæver lærere, der formår at løfte de børn, som ingen vil have i skolen, til at tro på sig selv.

Hun beretter også om, hvordan hun og hendes mand klarede sig igennem forhindringsbanen med 'dine børn og mine børn'. Det ligger i fin tråd med en anden pointe for os mennesker: Man hører meget om, at folk vil ha' og ha', men det er vigtigt også at *give* til fællesskabet.

Det er vidunderligt at læse juristen **Ditlev Tamms** udsagn om, at kvinder følger bedst med kulturelt, er mere dannede, læser mere og er bedre til konversation. Han siger: "Mandævl er rædselsfuldt. Godt, at der er grænser."

Mette Fugl kan tale med om at blive syg, og derefter stabil, men ikke rask. Hun taler – smukt formuleret – om, at det er en melankolsk øvelse at blive gammel. Skarp som hun er, skruer hun op: "Alder er faktisk en lang serie af fornærmelser og nedladdenhed," og tilføjer hun: "otium er et ondt udtryk. Den dag, du ikke kan være aktiv mere, så sætter fortvivlelsen ind".

Her aner jeg snerten af, hvad der kunne have været tanken med bogen. Og givet ny betydning til begrebet "gammelklog". At lokke gode leveråd og erfaringer ud af dem, der har samlet den slags sammen for at kunne dele ud af.

bogens beretninger forbliver personlige, ikke almene til brug for andre.

De gode råd, der slutter hvert kapitel, er absolut brugbare, men flyver lidt i alle retninger. Du kan få listen her – og så selv forsøge at gætte, hvem der leverer hvilket råd. Og ellers læse deres beretninger i bogen.

- Man skal elske det, man har! – og være forberedt på, at jo mere man har haft, jo større bliver sorgen, når man mister det.
- Man skal ikke kun lytte til sin mavefølelse, men også bruge hovedet.
- Der er altid noget, man er god til; man skal bare finde ud af, hvad det er!
(lånt fra Gummi Tarzan)
- Gør ikke mod andre, hvad du ikke ønsker, de skal gøre mod dig.
- Når man er ung, skal man udfordre livet, og når man er ældre, skal man stille sig til rådighed for livet og den, der byder op til dans.
- Gør det, du ved er det rigtige!
- Sæt dig ind i tingene, og nyd dem og livet, så længe du har det.
- Lyt til din intuition!!!
- Husk! At af tro, håb og kærlighed er håbet det vigtigste!

- Man skal være tro mod sig selv.
- Kærlighed overvinder alt.
- Dance first. Think later.
- Gør det!
- Ord skaber virkelighed, så vi skal være varsomme med dem!
- Vores eneste håb er udvikling af vores menneskelige bevidsthed.

Bertel Haarder

Christian Busch

Ditlev Tamm

Flemming Enevold

Gammelklog

Ida Nicolaisen

Leveråd og livsinsigter

Lisbet Dahl

Marisne Jelved

Mette Fugl

Ole Hartling

Pia Tafdrup

Poul Nesgaard

Sonja Openhagen

Søren Kragh-Jacobsen

Susanne Larsen

Monica Krog-Meyer

Monica Krog-Meyer, tidl. radiovært, nu skribent, deltidspensionist og mormor. Født 1950, programmedarbejder og studievært. Har taget turen fra P3, via P4 og til P5. Jeg skrev i 2010 "Plus-alderen - vi bliver jo bare ved!", der medfører mange muntre foredra...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook - eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** - hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.